

акмеологічної служби, його права та професійні обов'язки, організація роботи та її етичні засади, а також залежно від їх спеціалізації – розділи з медичної акмеології (для спеціалізації “психологія здоров'я”, “психологічна реабілітація”), політичної психології (для спеціалізації “політична психологія”), педагогічної психології (“сімейна психологія”, психологи закладів освіти) тощо.

Логічним продовженням вивчення конкретних прикладних напрямів акмеології постали емпіричні дослідження в акмеології – розгляд питань акмеологічної діагностики та акмеологічних вимірювань, акмеологічних технологій розвивальних впливів на особистісно-професійний розвиток людини.

Виходячи із специфіки цілей і завдань акмеологічної освіти студентів, визначених психолого-педагогічних стратегій акмеологічного розвитку їх особистості, критеріями і показниками результативності навчання було не лише опанування студентами акмеологічним знанням, а й їх комплексна готовність до рефлексії власної творчої самореалізації та самоздійснення у житті і майбутній професії, зокрема в акмеорієнтованому психологічному консультуванні, а також цілісність та оптимальність ціннісно-сміслових орієнтацій на успішне особистісне й професійне самоздійснення.

Презентований експериментальний досвід проектування змісту акмеологічної підготовки студентів сприяв успішній реалізації її мотиваційно-стимулювальної, інформаційно-пізнавальної, діагностико-проектувальної, комунікативно-інтерактивної, практико-перетворювальної функціональних підсистем психолого-педагогічної освіти, що вказує на його перспективність.

УДК 378.0162:34]:159.9

Ковчина І. М.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ЮРИДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН ПСИХОЛОГАМ

Сучасна вища освіта потребує нових форм роботи зі студентами. Цифрова епоха вже усунула монологічний виклад професійної інформації й перейшла до зорово-комунікативного методу навчання. Майбутні фахівці-психологи також потребують оновленої підготовки.

В умовах дистанційного навчання автором заняття проводяться у відеорежимі. Найперше, що студенти бачать на моніторах – викладача у

“задумливій позі”. Нами пропонується відповісти на питання “для чого це ми робимо” (але не від пози залежить подальша відповідь). Насправді, ми дзеркалимо уявного клієнта, від чого і залежить подальша робота з ним.

Зокрема, авторки проводять заняття по-новому, застосовуючи так зване “перевернуте навчання”. Тобто, ми начитуємо лекції у відеоформаті, відправляємо студентам, вони їх прослуховують дома, а на заняттях відбувається дискусія з приводу почутої інформації, побачених образів (5-10 хвилин). Потім студенти відповідають на питання семінарських занять та представляють самостійні роботи.

Наприклад, у руслі теми про законодавче забезпечення психологів-юристів, ми начитуємо професійну інформацію щодо роботи психологів-юристів у пенітенціарній системі у складі так званої служби “пробації”.

Служба пробації нещодавно увійшла у життя української служби супроводу правопорушників, у деяких куточках України про неї ще й не чули. Але за кордоном така служба існує давно. До складу, як правило, входить психолог, юрист, лікар, соціальний працівник, представник поліції. Служба супроводжує правопорушника до судового засідання, під час судового засідання та після судового засідання, під час перебування злочинця у пенітенціарній системі, після відбування покарання. Тобто за одного правопорушника, зазначимо – злочинцем може бути названа людина, яку такою визнано судом, турбується не менше 5 чоловік, які отримують від держави гарну зарплатню (досвід Великої Британії).

В Україні така служба тільки запроваджується, існують пілотні проекти.

Знаючи про такий вид супроводу для психолога, нами пропонується дома подивитись фільми про колонії суворого режиму, наприклад, “Чорний дельфін”, “Білий лебідь”. З в’язниць такого режиму важко вибратись, вони розташовані “посеред поля”, до найближчого житла багато кілометрів, розраховано, що людина не зможе дійти до будь-якого будинку. Засуджені знають про таке розташування, їх привозять із зав’язаними очима, роблять декілька пересадок з однієї конвойної машини в іншу, щоб при будь-яких обставинах не можна було віднайти місце знаходження колонії. Забезпечуючи таку секретність, держава забезпечує людей від злочинців, які засуджені довічно за серійні вбивства. У таких в’язницях людина живе до смерті. Фільми допомагають психологам подивитись на злочинців такого гатунку професійно, уявити місце своєї майбутньої діяльності, підготуватись до роботи.

Домашнім завданням, після перегляду відеоматеріалу, є створити “психологічний портрет злочинця – серійного вбивці”. Починаємо з пози,

адже у кімнаті на зустрічі зі злочинцем потрібно заручитись, наскільки можливо, його симпатією. Звісно, перед зустріччю потрібно подбати про оформлення юридичного документа, в якому злочинець погоджується отримати психологічну допомогу.

Отже, студенти майже однаково склали психологічний портрет злочинця, зважаючи на неможливість перевиховання, на неможливість переконання, більшість із засуджених, на їхню особисту думку, не каються у скоєному злочині, деякі розповідали з посмішкою, наприклад, про розтин тіла. Були й такі злочинці, які відбули вже 7-8 років покарання й бажали вмерти, вони не бачать сенсу в житті.

Студенти – юридичні психологи чудово справляються з поставленими завданнями, гарно їх вирішують. Олена К., відзначає, що робота психолога у пенітенціарній системі важка, потрібно декілька років адаптації до неї. Студенти-чоловіки більш розважливі, знаючи про зарплату, майбутні юридичні психологи – чоловіки не вбачають проблем у роботі зі злочинцями.

Отже, можемо підвести підсумки, що в умовах цифрової епохи та супроводу її локдауном, студенти отримують потрібну кількість знань з юридичних дисциплін, які застосовуватимуть у своїй професійній діяльності, будуть компетентними фахівцями згідно Стандартів спеціальності.

УДК 159.9-057.54:159.942

Лупійко Л. В., Чевельча Т. Р.

РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПСИХОЛОГІВ-КОНСУЛЬТАНТІВ

Сучасні процеси глобалізації, інформатизації та інноватизації істотно впливають на суспільство та створюють особливий простір для формування, розвитку, удосконалення знань, умінь і навичок особистості. Подібні зміни значно підвищують вимоги до її фізичної та психічної стійкості, гнучкості, стресостійкості. Потенційне тренування та підвищення цих характеристик допомагає у визначенні власного вектору в житті, через саморефлексію, саморозуміння й осмислення. Останні в контексті сучасної психологічної науки розглядаються в межах поняття “емоційний інтелект”, що обумовлює інтерес до вивчення та аналізу даного феномену.

На основі теоретичного аналізу сучасної літератури ми з’ясували, що поняття “емоційний інтелект” трактується у дослідженнях вчених як мультикомпонентний конструкт, або самостійний феномен в структурі